

»Sprejel sem preizkušnjo in olajšal vse duše«

Velikonočni ovoj pšeničnega zrna v sirski zemlji

»K^o so se skrivnosti dopolnile / in vse napovedi uresničile, / ko je naš Gospod z evangelijem izpolnil / vse, kar so njegovi glasniki prerokovali, / je nato poklical svoje dvanajstere / in jim razglasil besede: / Glejte, povzpnejo se v Jeruzalem, / da se izpolni vse, kar je pisano. / Izročeni bom namreč križu, / sramoti in zaničevanju. / Ne žalujte zaradi tega, / kajti tako je življenje sveta. / Resnično, zavoljo tega sem se spustil na zemljo / in postal kakor eden izmed njenih otrok, / da bi prerokov, ki so tako prerokovali/ne imeli za lažnivce. / Kajti če odbijem od sebe

sramoto, / odbijem slavo od človeštva; / in če odrečem svoj hrbet bičem, / odrečem rešitev grešnikom; / in če se odrečem sodbi, / odrečem svojo zmago svojim služabnikom; / in če odrečem svojo glavo trnju, / ne odstranim prekletstev; / in če odrečem svoja usta kisu, / odrečem svojo kri Cerkvi; / in če sebe odrečem Šeolu, / iz njega nihče ne izide; / in če me smrt ne poruši, / ne bo vrnila vsega, kar je zgrabila« (vv. 19–48).

Pomemben pesnik zgodnesirske duhovne tradicije

S temi besedami začenja svojo pesnitev O pashi našega Gospoda

Kirilóna sirski pesnik s konca 4. stoletja. Celoten njegov opus od nedavnega lahko prebiramo tudi v slovenščini. V tej svoji pesmi, ki je pravzaprav pridiga v verzih, nas na poetičen način vabi, da bi se tudi mi znašli znotraj osrednje skrivnosti naše vere, Kristusove daritve na križu, ki ravno zaradi tega, ker je smrt sprejel prosto-voljno, razodeva njegovo neizmer-no ljubezen.

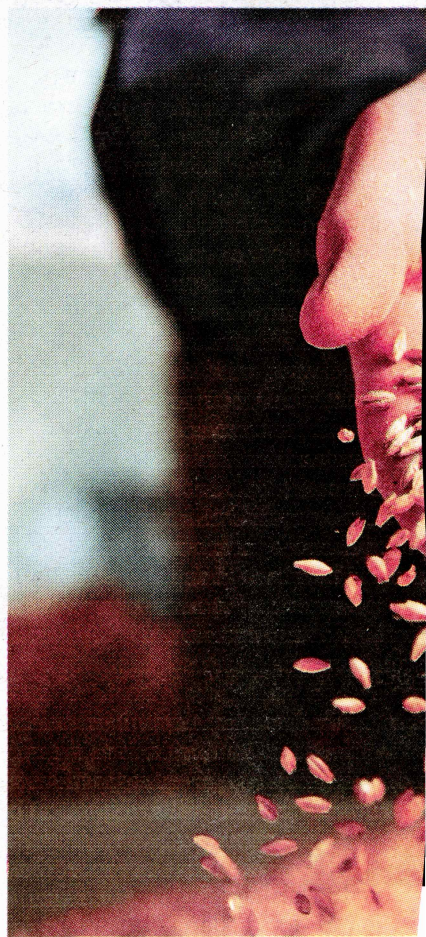
Kirilóna velja za enega najpomembnejših pesnikov te zgodnje-

IN ČE ODREČEM SVOJO GLAVO TRNJU,
NE ODSTRANIM PREKLETSTEV. ~~~~~

sirske duhovne tradicije. V svoji pesnitvi tke nekakšen midraš oz. razlago Jezusovega poslovnega govora iz Janezovega evangelija (Jn 14–16). Po uvodnem živem opisu Jezusove napovedi trpljenja začne z opevanjem njegove zmage:

»Vzradujte se, moji učenci, / kajti danes se vsi radujejo! / Veselite se, moji glasniki, vriskajte! / kajti raztrgana je zadolžnica, / ki izvira iz Vrta, / raztrgana s križem. / Moj Oče me čaka, / da se povzpnem in s seboj prinesem / tako telo kot dušo, / ki sta ju smrt in Zli povedla v ujetništvo. / Čuvarji me čakajo, / da

se povzpnem in s seboj prinesem / izgubljeno ovco, / ki je bila najdena ob mojem prihodu. / Nebesa me čakajo, / da se povzpnem in s seboj prinesem

/prsteno telo,/ki je po milosti postal božansko. / Prestol me čaka, / da se povzpnem in sedem nanj / ter ob sebi posedem Adama; / ponižanega, ki je bil povzdignjen. / Oblak me čaka, / da me odnese z gore, / in postane kot voz / za sina Device. / Raj in Vrt, / oba me čakata, / da privedem s seboj Adama / in mu dam kraljevati v njiju. / Zato od veselja vriskajte, / ker sem vam razkril in povedal, / da grem ves k svojemu Očetu, / a ves ostajam s svojimi. / Pot, zaradi katere sem prišel, / sem prehodil in končal. / Bitka, glejte, je končana, / Adam je prejel krono. / Zdrobil sem glavo kači / in okrepil peto vseh. / Sprejel sem preizkušnjo / in olajšal vse duše. / Kot potepuh sem taval, / in vsi ljudje so se vrnili k meni. / Ena sama ovira je, / ki zaznamuje vse: /

križ me čaka, / na njem bom razpet / in z njega bom razprostrl / svoje usmiljenje na svet« (vv. 49–98).

Prikaz zmage

Kristusova velikonočna skrivnost resda navzven sprva deluje strašno, vendar je v resnici prikaz zmage: zmage ljubezni nad sovraštvom, bližine nad oddaljenostjo, prijateljstva nad osamljenostjo, veselja nad žalobo. To izražata tudi značilna biblična metaforika pšeničnega zrna, skozi katero Kirilóna uvede razmišljanje o Gospodovem trpljenju.

»Pšenično zrno molči, / ko ga meljejo, / kot naš Gospod, / ko so ga sodili. / Ne javka, / ko ga strejo, / kot naš Gospod, / ko so ga križali. / Prepusti se, / v roke svojega morilca, / kot naš Gospod / judom. / Zapusti svoj ovoj / kot povoje, / ki jih je naš Gospod pustil / v Šeolu in nato odšel. / Pšenično zrno molči, / ko ga meljejo, / postane truplo – / a skrivaj živi. / Na

PŠENIČNO ZRNO MOLČI, KO GA MELJEJO, POSTANE TRUPLO – A SKRIVAJ ŽIVI.

videz je mrtvo, / ubožno, / (vendar) bujno raste in živi / naobilo. / Svoja vlakna steguje, / raziskujoče, v globine, / svoje koreninice prepleta / v rahli prsti. / Donijo gromovi / kot maščevalci; / bliskajo strele / kot bakle. / Pije mleko, / s katerim ni zraslo, / kopicí bogastvo, / s katerim se ni spustilo. / Svoje potomce nosi, / in s svojo ramo dviguje / hčere zrna / nad glavo, / kot naš Gospod, / ki je nosil in vzdignil / ujetništvo mrtvih / iz Šeola. / Vstopi v žitnico, / kot na Sion, / in gre od tam k mlinu, / kot na

križ. / Nosi ga Judeja, / kot služkinja, / in je ga Cerkev, / izvoljena dama. / Ogenj postane / njegov pekovski mojster; / okus zadobi / z njegovo pripeko. / Ko je dokončano / vse, za kar je bilo določeno, / se spusti in dospe / do kraljeve mize. / Lačne nahrani / s svojo sladkostjo, / in nakloni moč / tistim, ki ga užijejo. / Prav tako je naš Gospod / svoje telo položil / na mizo / svetega oltarja. / In jedo ga ljudstva, / ki so ga bila lačna; / okrepijo se / in strejo smrt.«

Srp poreže mladiko in iz nje pritečejo potoki vode

V skrivnosti Jezusovega trpljenja se strne vsa zgodovina: Stvarnik je svet poklical v bivanje v luči tega dogodka, darovanja svojega Sina. Da bi začutili pretresljivo slovesnost tega dogodka, ki ga tudi letos podoživljamo pri bogoslužju, naj nas nagovori še sklepni del te zgodnjesirske pesnitve:

»Po tridesetih letih čakanja / so lačni slišali in si zaželeli priti. / Adam je prihitel iz groba, / Eva je zapustila Šeol. / Z gora je prišla Cerkev / in z vseh koncev so se zbrali narodi. / Videli so grozd, ki je visel / z vrha križa. / Golgota je postala njegova mladika / in iz nje je pritekla sladkost. / Njegovo kri so prejeli s svojimi ustnicami / in njegovo resnico so obrali s svojimi rokami. / Trta je Kristus, ki je prišel k nam; / v ljubezni nam je ponudil grozd. / Grozd veselo poveša svojo glavo / pred svojim trgačem, / kot je naš Gospod povešil svojo glavo / pred sužnjem, ki ga je udaril. / Mladika ne zacvili, / ko jo vinogradnik obreže, / in Kristus ni odgovoril, / ko mu je Kajfa sodil. / Srp poreže mladiko / in iz nje pritečejo potoki vode; / kopje je prebodlo Kristusa / in potoki usmiljenja so pritekli nad nas.« (vv. 341–366)

JAN DOMINIK BOGATAJ

jan.dominik.bogataj@rkc.si

SHUTTERSTOCK

Kirilóna
PERUTI DUHA
Zbrane sirske pesnitve

Uredil, prevedel in spremno študijo napisal
Jan Dominik Bogataj

**KIRILON: O PASHI NAŠEGA
GOSPODA / PREVEDEL JAN DOMINIK
BOGATAJ**